

Asia: 42/00.01.02/2022

Lausuntopyyntö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Miten arvioisitte edustamanne organisaation strategian ja hyvinvointialueen strategialuonnoksen yhteentoimivuutta?

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta kommentoida Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen uutta Palvelujen uudistamisen strategialuonnosta.

Kirkkonummen kunta pitää hyvänä, että Länsi-uudenmaan hyvinvointialue laatii vain yhden strategian, eikä laadi enää erillistä palvelustrategiaa. Strategia on nyt tiiviimpi ja selkeämpi. Pidämme hyvänä strategian rakennetta, jossa ensin tehdään linjaukset ja sitten muutoslupaukset. Muutoslupauksissa on kuvattu uudistumisen tarve, keinot uudistumiseen ja tavoitteet vaikutuksille. Näille tavoitteille tulee laatia hyvät mittarit.

Strategialuonnoksessa on mainittu, että ennaltaehkäisystä on tehtävä järjestelmällistä, mitattavaa ja johdettua. Tämä on yhteistyön hyvässä rakentumisessa keskeinen tavoite. Kunta pitää hyvin tärkeänä, että palveluita uudistetaan luonnoksessa kuvatulla, kestäväällä tavalla.

Väestö ikääntyy Länsi-Uudellamaalla ja myös Kirkkonummella. Lähelle ihmistä tuotavat palvelut helpottavat asumista pidempään kotona. Erityisen tärkeää on huolehtia osallisuuden kokemuksesta. Vaikka digitaalisen asioinnin kehittäminen onkin tärkeää, tulee sen rajoitteet huomioida ikäihmisten palveluiden kehittämisessä.

Kirkkonummen kunta pyytää kiinnittämään huomioita siihen, että paikan päällä saatavien palvelujen tarve ja tarkoituksenmukaisuus korostuu, kun väestö moninaistuu. Siksi onkin tärkeää huomioida, että etä vastaanotot ja digitaalisuus eivät palvele isoa osaa nykyisistä ja tulevista Länsi-Uudenmaan asukkaista.

Kirkkonummen kunta pitää kaksikielisenä kuntana erittäin hyvänä, että ruotsinkieliset palvelut järjestetään koko hyvinvointialueen tarve huomioiden.

Kunta pitää myös tärkeänä, että strategiassa otetaan huomioon vammaispalvelulain tavoitteet ja saavutettavuus.

Miten kommentoisitte edustamanne organisaation ja hyvinvointialueen yhteistyön roolia hyvinvointialueen strategialuonnoksessa?

Kunta toteaa, että hyvinvointialueen arvot on kuvattu pääasiassa hyvin ja selkeästi (s. 11). Koska ekologisen vastuullisuuden arvo on sidottu kuntien ilmastotavoitteisiin, tulee hyvinvointialueen ja kuntien välistä ilmastotyötä tehdä tiiviissä yhteistyössä. Tämän olisi tärkeää heijastua arvosta kirjattuun tekstiin.

Kunta katsoo, että kuntien ja työllisyysalueen sekä hyvinvointialueen yhteistyön tavassa korkealaatuinen vuorovaikutus on nostettava etusijalle. Strategian muutosluopauksissa tulisi vielä paremmin huomioida työllisyyspalveluiden (työllisyysalueiden) ja hyvinvointialueen yhteistyö. Työttömyyden ehkäisy ja työllisyyden edistäminen vahvistavat alueemme elinvoimaa.

Kunta katsoo, että osaamisen ja oppimisen tavoite (s. 14) on kannatettava. Tekstissä todetaan, että "[P]alveluiden järjestäjänä huolehdimme - - myös koko alueen ammattilaisten osaamisen kehittamisestä." Kunta huomauttaa, että osaamisen kehittämistä on kuitenkin tehtävä tiiviissä yhteistyössä kunnan kanssa ja kunta vastaa lähtökohtaisesti oman henkilökuntansa osaamisen kehittamisestä.

Kirkkonummen kunta katsoo, että Palvelujen uudistamisen strategiassa on hyvin tunnistettu yhteistyön merkitys palvelujen ja toiminnan suunnittelulle (s. 15). Kunta pyytää kuitenkin kiinnittämään huomioita yhteistyön laatuun ja sen vuorovaikutuksellisuuteen. On tärkeää, kun käsitellään asioita, jotka koskevat hyvinvointialueen ja kunnan välistä yhteistyötä, että asioista keskustellaan ja sovitaan yhdessä ja hyvissä ajoin. Kunta pyytää kiinnittämään huomioita kuntayhteistyössä vastavuoroiseen toimintaan.

Yhteistyön kannalta on myös tärkeää, että kaikki toimijat tuntevat toistensa roolit ja vastuut palvelujen järjestämisessä. Kunta antaa esimerkkinä, että kunnan asumisneuvonnan vastuiden on koettu olevan epäselviä hyvinvointialueen henkilöstölle.

Voitte halutessanne kommentoida edustamanne organisaation ja hyvinvointialueen strategisen yhteistyön eri osa-alueita tarkemmin.

Kunta toteaa, että järjestöjen palveluiden kehittämisen mahdollistaminen on hyvä tavoite (s. 19). Järjestöt tekevät tärkeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä, joka tukee sekä

hyvinvointialueen että kunnan tehtävää. Kunta toteaa, että hyvinvointialueen ja kuntien on tärkeää sovittaa yhteen avustuskäytännöt siten, että LUVN kohdistaisi laaja-alaisesti tukensa sote-järjestöille kuntien avustaessa muuta järjestötoimintaa. Tällä hetkellä osa paikallisista sote-järjestöistä jäävät ilman avustuksia ja kuntien on odotettu paikkaavan tätä puutetta. Sopimuspalokuntien avustuksista ja kiinteistöjen kehittämisestä tulee myös yhdessä sopia.

Kirkkonummen kunta pitää hyvänä, että muutoslupauksissa on nostettu ensisijaiseksi lasten ja nuorten palvelut (s. 22). Toimiva yhteisöllinen opiskeluhoito sekä lasten ja nuorten psykososiaaliset palvelut ovat tässä avainasemassa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen vaatii kunnan ja hyvinvointialueen tiivistä yhteistyötä.

Kunta toteaa, että opiskeluhoitoon tulee toimia koulussa siellä, missä oppilaat ja opiskelijatkin päivittäin käyvät. Yhteisöllinen opiskeluhoito on joko rehtorin tai esiopetusyksikön johtamaa toimintaa, ja se on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Kunta katsookin sen olevan tärkeää, että LUVN varmistaa yhteisöllisen opiskeluhoitoon resurssit oman henkilöstönsä osalta.

Lisäksi kunta pyytää kiinnittämään huomioita nuorten mielenterveyspalveluiden suunnittelussa huumetilanteeseen.

Kunta esittää, että opiskeluhoitoon henkilöstömitoitusten laskeminen esimerkiksi vastaanotoilla käyntien perusteella ei ole validi mittari. Jos palvelua on vähän, ei sinne myöskään hakeuduta. Palvelun mitoituksen tulee perustua kuntien tuottamaan tietoon palvelutarpeesta, joka voi vaihdella yksiköittäin ja alueittain. Kunta toteaa, että yhdessä palvelun mitoituksesta neuvottelemalla voidaan löytää toimiva ratkaisu.

Muutoslupausta, jossa taataan jokaiselle länsi-uusimaalaisille omalääkäri, kunta pitää ehdottoman kannatettavana (s. 23). Omalääkäriä kautta mahdollistuu henkilön parempi kokonaisvaltainen hoito ja hoidon jatkuvuus.

Lisäksi kunta pitää hyvänä tavoitteena asiakaspolkujen kuvaamista kokonaisuudessaan (s. 25). Kunta huomauttaa, että hyvinvointialueen tulee tehdä asiakaspolkujen kuvaaminen yhdessä kuntien ja muiden oleellisten toimijoiden kanssa. Kuten edellä mainittu, on esimerkiksi asunnottomien kuntalaisten asiakaspolun kuvaamisessa ollut puutteita, sillä kunnan kokemuksen mukaan hyvinvointialueen henkilöstö ei tunne kunnan asumisneuvonnan toimintaa tarpeeksi hyvin. Kunta nostaa esille myös huolensa pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytyneiden palvelupoluista ja palveluihin ohjautumisesta ja toivoo tässä vahvaa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Kunta toteaa myös, että hyvinvointialueen valmius- ja varautumissuunnitelmat on tärkeää tehdä yhteistyössä kunnan kanssa niiltä osin, kun se on oleellista (s. 27).

Mitä muuta haluaisitte kommentoida tai kysyä hyvinvointialueen strategialuonnokseen liittyen?

-

Arola Joni
Kirkkonummen kunta